

ELOFIZETESI AR:
Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre . . . 2 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt 25 kr.

SZERKESZTŐSÉG:
Búza utca, 1283 szám,
hova a lap szerkesztéséről
szóló közlemények
küldendők.
Kéziratok nem
adatok vissza.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.
MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

KIADÓHIVATAL:
Szikes Antal könyvnyom-
dája, hova az előfizetési
pénzek, hirdetések és
minden a kiadóhivatalt
érdeklő közlemények
küldendők.
Nyilvántartásban egy
sor közlési díja 10 kr.
Hirdetések jutányos
áron vétetnek fel.

A nemzeti ünnep.

(Márcz. 15.)

Nem pusztá szokásból, nem is a rég letűnt eseményeknek ismertetése, vagy éppen magyarázata érdekében szólunk e napról, márcz. 15-éről lapunk hasábjain; mert ez utóbbi felesleges volna, amaz meg nagyon rideg. Szavunkat azért emeljük fel ez úttal mi is e helyen, mert ez a szó is bele tartozik amaz örökké élő, elévülhetlen eszmék általános dicsőítésének harmóniájába! Mikor a multak magasztos eseményei által szentesített eszmék milliók szívében egy napon előtérbe lépnek: ezt a napot a köztudat ünnepnek jelenti ki. Az ünneplés pedig nem lehet csupán szokás; kell, hogy annak eredetét, kútfejét, megkeresse a kegyelet; kell, hogy annak jelentőségét felfogja a lélek; kell, hogy annak hatását érezze a szív, — s e hatásnak ereje fokozza a vágyakat a magasztosért való küzdelemre, az eszményiért való lelkesedésre!

Nem lehet csekélyebb jelentősége a nemzeti ünnepnek, a vallási eszméknek szentelt ünnepnekél. Itt és ottan, az ünneplés tárgya, célja hasonló. Nem természetes követelmény-e, hogy az ünneplés módja is minél inkább hasonljon? Az áhitatnak legyen abban fő szerepe, mely komolyan vegye az ünnepben foglalt eszményit s távol tartson attól minden léha felfogást. Ha nem ilyen az ünneplés, akkor sokat veszít jelentőségéből, s egyszerű farsangi mulatsággá fajul, mely pedig nem a lelki örömkért létesült.

A márczius 15-iki ünneplésnél is ország-szerte sok szép és fenséges gondolat nyer kifejezést a polgárságnak társas együttléte alatt. Milyen áldott jelentősége volna már most ez ünnepnek, ha az elhangzó szavak nem csak az

együttlét rövid óráiban hatnának, de a haza polgárainak cselekedeteit is szabályoznák!

Ha a szabadság éltetése valóban eredményezné a törvénynek és mások jogainak, lelkiismereti ügyeinek tiszteletét; ha az egyenlőség nem nyerne oly egyoldalú s kicsinyes felfogást, mely nem tisztel többé sem szellemi, vagy műveltségi fensőbbiséget; ha a testvériség érzete távol tartana közéletünkben minden gyűlölködést, torzalkodást és pártoskodást.

Az ily ünneplés, mely a hibákat és gyarlóságokat irtaná, szenvedélyeket elsimítaná, a kölcsönös jó indulatot ápolná, a szívet-lelket nemesítené; igazán ünnep volna, egyesítője sok szét forgácsolt erőnek, sok nemes törekvésnek, egy közös szent ügynek, a haza ügyének felvirágoztatására!

Am ennek nálunk, valljuk meg, az első feltétele: az együttlés hiányzik. Ennek pedig eredménye is csak az lehet, hogy felkészülünk az egymás ellen való áldatlan küzdelemre, a helyett hogy összefogoznánk — kiengesztelődve — legközelebbi érdekű, itthoni céljaink üdvös valószínűsítésére.

Méltassuk figyelemre az itt elmondottakat, hol ha gyarlóságokra rámutattunk — olyanokra mutattunk, melyek mindnyájunkkal közösek, de felismerve őket megteesszük a lépést azok elhagyására.

Ünnepeljünk a jövőben is komolyan és áhitattal; emeljük fel a mult dicső emlékeiről a lepelt, s látva azok retentő nagyszerűségét: szívünk egy közös dobbanására ügyelve, kérjünk áldást, imádjunk hazánk javát czélozó együttes munkálkodásunkra, küzdésünkre!

K. L.

Adatok Szarvas történetéhez 1848-49-ből.

Írta: Benka Gyula.

Ki ne látott volna rekkenő hőségben hirtelen támadó forgószél, mely belekap az aranykalászos vetésbe? Minden búzaszál megrendül, magindul, a mint hullamokat vet a kalászos rónaság. Vagy maradhat-e nyugton az áradat víztükrének egy-egy részecskeje, mikor habfodrokat szánt azon a tomboló zivatar, s nem minden lomb s minden levél hánykodik s vergődik-e akkor az erdőben, mikor arra dühét rálehel az őszi szél?

Maradhatott volna-e 1848—49. zivatarában nyugodt a mi községünk Szarvas, melyet az országos ügyek fejlődése iránt akkor kivétel nélkül egyetértéssel érdeklődő lelkészei, tanárai, tanítói s tanuló ifjúsága eleven összeköttetésben tartottak azon eseményekkel, melyek ez eszmegazdag időszakban Európa társadalmának tengerét orkánként felforgatták? Ha rendkívüli érdekű reánk magyarokra hazánk 1848—49. évi szabadságharcza: akkor bizonyosan nem lehet érdektelen reánk szarvasiakra Szarvasnak közreműködése s részvétele e mozgalmas időben. Ez bátorított arra, hogy márcz. 15-ének évente tartatni szokott emlékünnepe, összejelítve az azonkori még élő szarvasiak emlékezetéből az adatokat, felsoroljam mind azt, mi a 18 hónapra alig terjedő szabadságharc napjaiból Szarvas hazafias közreműködésére vonatkozik.

Ha az 1848—49-es mozgalomról községünkben életteljes képet rajzolni akarunk: akkor nem szabad megfeledkeznünk azon nevezetes előzményekről, melyek Szarvas lakosságát már 1845—46-ban az ősiség alapján álló társadalom bekésztésére általuk folytan az országos áramlat sodrába bevonták. Az örökvaltság mozgalma, mely a szarvasi váltakozottakat 600,000 forint erejéig anyagilag is érdekelte s melynek célja volt a jobbágy-ságot a független polgárok körébe emelni, nem csak eddig nem élvezett polgári jogok gyakorlására nyújtott módot, hanem kötelezte is a társadalmi rendeltetésük tudatahoz érkező polgárokat arra, hogy együtt érezzenek azon szabadelvű reform-törekvésekkel, melyeknek az 1843—45—47. országgyűléseken Kossuth, Széchenyi István, Klauzál, Deák és annyi sok jeleseink lelkes szószólói valának. Vajda Peter vallás-erkölcsi s hazafias

TÁBOZA.

HOL TEMESSÜK EL . . .

— Moore —

Hol temessük el szegényünk?

Hol? mely pusztá helyen?

Mit lehet tenni hogy nevünk

Említve se legyen?

Ha itt hagyjuk e csillagot

S ránk sír éje borul,

A gyalázat, a mely ránk tapadott —

Fönn maradand e léten túl.

Ezért kiálták ki ösünk,

A szent szabadságot,

Hogy mi és édes gyermekink

Hordják a rabláncot?!

Sulyyedj földbe te gyáva nép,

Féj ősid árnyitúl,

Ha lábaid sirjaira lép,

Testök lent megmozdul.

Angolból LÁNYI GUSZTÁV.

SZERESD HONODAT . . .

Szeresd honodat és tartsd szem előtt

Érdekeit, ki a hon fia vagy,

Használj neki, ifjú, még mielőtt

Életedet mereviti a fagy.

És a szilaj ellen vészt ha akar,
Tégedet tűzhelyeden ha zavar,
Ifjak! ha a honra jó zivatar,
Oltalomért legyen készen a kar.

Meghalni ne félj a harc tüze közt!
Véredet ontsd, ha a hon követel,
Vállad honodért bár nyomja körösz,
Türed nyugovással a terheket el.

Küzdj, tégy! Leonidas, Zrínyi legyél!
Add oda éltedet és ne a hont,
Emléked a honban messze úgy él,
S jót rólad ellened ajka ha mond.

R. F.

Hogy ünneplünk mi Cegléden?

— Vidéki levél —

Cegléd, 1889. márc. 15.

Reggel öt órát üti a toronyban, s azon pillanatban dördül el az első ágyú-lövés.

Mindenki figyelmes lesz! Nem sokára utána dördül a második, harmadik s a többi lövés.

Mindenkinek eszébe jut, hogy ma van márcz. 15. Utána dördül a többi lövés is, dörg egy óra hosszáig, dörg addig, míg 48 lesz.

48, mert 15-ike van. Együtt jár e két szám, szent e két szám, s szent lesz míg magyar él e földön.

Mire az utolsó lövés eldördül, már kinn leng mindentelő a magyar zászló. Leng úgy a magán-, mint a középületeken.

Az egész város ünnepies színt ölt! Ünnep van, nagy ünnep. Márcz. 15.

A nép nagy tömegekben vonul a piacra s ott csoportosulva várja a templomba menés idejét.

Megtelik minden templom.
Elmegy apraja nagyja, öregje fiatalja, mind a ki csak mozdulni bír.

Egy szívvel, egy lélekkel zengik el az „Isten áldd meg a magyart” és a „Szózat”-ot, szent kegyelettel telt szívből rebegnek hála-imát a Mindenhatónak, s esdenek tőle szabadságot magyar hazánkra, hogy azt a magyar népet, melyet ezred éven altalmazott, védett mindenható jobbajával, védje ezután is, öntse rá bőven áldásait, s viruljon köztünk a Szabadság.

Az istentisztelet után a nép ismét a piacra, a zászlókkal övezett szónoki szék köré gyűl, hol a város országgyűl. képviselője tart szónoklatot e nagy nap fontosságát s a 48 adiki eseményeket ecsetelve. Éltetve nagy hazánfiát, Kossuth Lajost, éltetve a szabadságot oszlik szét a tömeg.

Esté az „Egylet”-ek körök megtelnek, bankettek rendeznek a nagy nap emlékére. Poharat emelnek Kossuthra, s a szabadságra. Azután táviratot küldenek Kossuthnak hogy most is a szokott ünnepélyességgel, lelkesedéssel és hazafiaszággal ülték meg márcz. 15-ikét, s hogy nem halt még ki a magyar szívből a honszeretet, rajong még most is a szabadsáért.

Igy ünneplik meg a márcz. 15-ikét Cegléden.

Minden ily ünnepély erősebben vési a hazafi szívébe e nagy nap emlékét, neveli a honszeretetet, s reményt nyújt, hogy míg magyar lesz e földön, e nagy napról soha meg nem feledkezik, s szívében hordja a haza szent nevét.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

R.

előadásai Bloch (Ballagi) Greguss Ágoston, Pecz Gyula Jancovics István, Plaesko, Delly iskolai, templomi s társadalmi irányzó hatásai átteremték a reformokra fogékony szarvasi polgárságot s az 1848. febr. 22. kitört párizsi forradalom annyira hatott az izgékonyabbakra, hogy maguk között komolyan emlegették: ha Pozsony, Bpest hallgatnak s az emberi jogok érdekében semmit tenni nem hajlandók, midőn egész Európa kínos terhével vajúdik, a vidéknek, Szarvasnak is kellene mozdulnia. Mondogatták: adjunk hangot azon reform-eszméknek, melyek a gondolkodók lelkében s szívében előbb rejtegetve lap pangottak s most ellenállhatlanul nyilvánosságra törnek! Sokan tartózkodva, sőt gúnynyal fogadták Gregussnak s a különzködő Simon Pistának s hátuk mögött a szarvasi tüzvéru fiataloknak ezen tette vágyó lelkesedését; sokan ellenben úgy magyarázták, hogy erjed a világ, mert lényegében át kell alakulnia.

A nagy világgal eleven összeköttetést tartott fenn azon mai nap bizonyosan nevétségesnek látszó gyorskocsi közlekedés, mely Szarvasat Szolnokkal, mint oly végponttal fűz össze, mely már 1845-ben megnyílt vasútvonal Budapest, Bécs — mondhatni, a művelt Európát — hozá a magyar alfölddel kapcsolatba.

A párizsi tróntörő mozgalom, mint a földrengés első döbbenete félelmes várakozásra hangolá egész Európát. A Kossuth vezetése mellett V. Ferdinand Ő Felségéhez menő 200 tagú s időszerű reformokat sürgető országgyűlési deputáció föllépésének eredményét lazán türelmetlenséggel várta az egész ország s Szarvas közönsége is. A Bpsten megindult mozgalom irányadó volt a környék s a messze vidékre nézve. Vártak, szívszorongva lesték a szarvasiak, hogy dobjan meg az ország sive s mit tesz Bpest? 1848. márc. 15. Bpest békésen revoltált. Az öntudatra ébredt nemzet kívánatait találó hűséggel összegyezte a bpesti népgyűlés, mely az örökre nevezetes 12 pontban az országgyűlés elé terjeszté reformkívánatait. E pontok: sajtószabadság a cenzura eltörlésével; felelős ministerium Bpsten; évenkénti országgyűlés; törvényelőtti egyenlőség polgári és vallási tekintetben; nemzeti honvédelem; közös teherviselés; urbériség megszüntetése; nemzeti bank, katonaság esküdjék az alkotmányra, a magyar hatonakat ne vigyék külföldre, s a külföldieket vigyék el tőlünk; politikai foglyok szabadon bocsáttassanak; Unio Erdélylyel.

Úgy látszik mai nap is magyar nemzeti politikai törekvéseink irányzó gondolatai ezen pontokban vannak letéve. Önökre bízom annak megítélését, mely pontokról mondhatni ma azt, hogy valósultak, s melyek azok, melyek teljesülése joggal várható. Mi most ne politizáljunk, de haladjunk a történet fonálán tovább.

A rossz út miatt márc. 16-án későn érkező gyorskocsit, mely a postát is szállítá, türelmetlenül várta a „Barány” vendéglőben egybegyűlt közönség Midőn Nemes József nemzeti színű kokárdákkal ékesítve s a budapesti 12 pontot, mint a szabad sajtó első termékét, kezében lengtetve a várakozók közé érkezett, csaknem agyon nyomták és simára csökösták rücskös arcát az örömhír hallatára. Tanácskozára Neubarth orvos házához rohantak, s rögtön elhatározták, hogy az 1846. óta Szarvason megnyílt Réthy Lipót-féle nyomdában a proklamációt ezer példányban sokszorosítva szétosztják a lakosok között. Éjnek idején zeneszó mellett megindult az örömhír terjesztésére vállalkozók csapata a Mojsisovich (most Bácskay) házában levő kaszinó, a parochiák s a Brenngartner házában levő népkör előtt tájékoztatást többben szónokoltak. Határozatba ment az is, hogy az előjáróság másnapra a városházára népgyűlést hívjon egybe. Sokan visszabozdadtak az eddig szokatlan népgyűlés gondolattól, bár a lelkesebbek márc. 17-én a templomi könyörgésből hazamenők előtt is olvasták s magyarázták a budapesti 12 pontot, és sürgették a népet, hogy a városházán megjelenjenek. A nagy számmal egybegyűlt közönséget a város bírája Mojsisovich Sámuel lelkes beszédben üdvözlé, figyelmeztetve arra, hogy a polgári szabadságot csak művelt ember érdemli meg valójában s ezért józan mérséklettel mutassa meg Szarvas lakossága, hogy szabadságra érdemes polgársággá avatta őt a népszabadság hajnalhasadása. Határozatba hozott, hogy Szarvas városa diszküldöttséget menesszen Budapestre, mely irásban és szóban fejezze ki lelkes esakalozását azon reformtörekvésekhez, melyeket Bpest megindított. Ezen küldöttség márc. 18-án Mojsisovich Sámuel elnöksége, Hellebrant János, Endreffy György, Sinkovics Pál, Melis György, Tóth Sámuel, Bloch-Móricz Sipos Gábor, Doleschall János és Hajdu László részvéte mellett tisztelgett Bpest városának előjárósága előtt: Rothenbiller, Irinyi, Klauzál, Irányi, Nyári Pál s többen kitanító szíveséggel fogadták a tisztelgőket. Czegléd után másodhelyen Szarvas városa volt az országban, mely az 1848-as mozgalmakat átérzve és megértve, hazafias kötelességének ismerte őszinte ragaszkodását kifejezni azon reformokhoz, melyeknek úttörője volt Kossuth és elvtársai s zászlóvivője Budapest. Nevesse s gúnyolja bár ezen lelkesedést korunk ridegszű oportúnus politikusa, ki tán csak a helyi- vagy személyes érdekek czimén tartja érthetőnek s megokoltnak a város lakosságának izalmát; — mi ebben is a hazafias szellem oly ebredését s föllendülését látjuk s tiszteljük, mely

a politikai érettség biztos fokmutatója. Ezen küldöttség márc. 22-én már eljárásáról s lelkes fogadtatásáról a megbízó népgyűlés előtt jelentést tesz s felolvassa a budapestiek márc. 20-áról kelt rokonszenves köszönő iratát.

(Folyt. köv.)

Megyei közügyek.

Alispáni jelentés.

— febr. hóról. —

Méltóságos Főispán Ur!

Tekintetes közigazgatási bizottság!

Az 1889. évi febr. haváról szóló rendszerinti jelentésem az 1876. évi VI. t. cz. 15 §-a értelmében tisztelettel a következőkben terjesztem elő.

I. K ö z e g é s z s é g ü g y.

A közegészségügyi állapotokat a helyenkint uralgó járványos és ragályos kórok kielégítőnek jelezni nem engedik.

Ezen kórok közül a róncsoló toroklob Gyulán és Dobozon, a vörheny Csabán, Békésen, Ócsodón és Csorvason veszélyezteték a közegészség kívánatos jó állapotát.

Egyébként tisztelettel jelenthetem, hogy a járványok elfojtására irányzott orvosrendőri óv- és gyógyintézkedések kellő erejűvel fogatosítottak, a járványtáblák pontosan beterveztettek s a közegészség kielégítő állapotának fenntartására szolgáló egyéb intézkedések is mint a közhelyek tisztán tartása élelmi szerek vizsgálása stb. kellően fogatosítottak.

Az állategészségügy állapota teljesen kielégítő volt s csupán lépfene esettel leti háborgalva.

II. K ö z b i z t o s s á g.

A személy-biztonság egy esetben sem lett megtámadva, a vagyonbiztonság ellen néhány tolvajlasi eset követelt el.

Öngyilkossági esetek a következők:

B. Csabán a mult hó 12-én Gálk Mátyas 14 éves fiu gyermek,

Békésen a mult hó 13-án Bondár Jánosné Turi Zsuzsanna és

Mező-Berényben Wolf Pál takarékpénztári könyvvezető és vármegye bizottsági tag önakasztás által vetettek véget életüknek.

Oroszházán a mult hó 28-án Szita Mihály földmives magát agyonlötöte.

Tüz két esetben volt a leégett épületek becsértéke 392 frtot tett ki, biztosítva csak az egyik épület volt.

III. U t a k. H i d a k. V é d t ö l t é s e k.

A közlekedési utak a mult hóban tapasztalható száraz, fagyos idő járás mellett eléggé jó és járható állapotban vannak.

A hidak állapota kielégítő s azok a csekély víz-állás mellett képződött azonban már elvonult jégkéreg által megrongálva egyáltalán nem tettek.

Az átvezetek közül a, b-csabai bekési utban lévő átvezet, a mely a mult évi árviz alkalmával meglazult, bomlásnak indult s a mint az időjárás megengedi kijavítandó lesz.

Tót Komlós községnél a Száraz éren átvonuló köhid szintén javítást igényel.

A védőtöltesek állapota teljesen kielégítő s remélhető, hogy az ily időszakban ritkán észlelt alacsony víz-állás oly rohamosan áradni nem fog, hogy vármegyénk az árviz veszedelemének utjog is kitéve legyen,

IV. V e g y e s e k.

A vármegyei pénztárak véletlen vizsgálata általam a mult hó folyamán is megejtetvén a pénzkezelés rendben és a pénzkészlet meglévőnek találtatott.

Az állami italmérisi jövedék behozatala folytán adandó kártalanításról szóló s egyes községeinket mint regalebirtokosokat közelről érdeklő s azok jövő fejlődésére nagy befolyással bíró törvény végrehajtása tárgyában kiadott rendeletekhez alkalmazkodva felhívtam a vármegyei községek előjáróit, hogy bejelentéseiket ide f. hó 20-áig felülvizsgálat végett bemutassák, a mely bejelentések itt kellően felülvizsgálatnak s ennek megtörténte után a kir. adófelügyelőhöz beterveztetnek.

Különösen figyelmem tárgyát fogják képezni Csaba és Szarvas községek regale ügyi bejelentései a melyek a leg gondosabban felülvizsgálva s e községek érdekeire való tekintettel fognak általam továbbíttatni.

Végül tisztelettel jelentem, hogy a hernyóirtás tárgyában kiadott vármegyei szabályzat fogatosítás iránt a kellő lépéseket megtettem.

B-Gyulán, 1889. márc. 10-én

JANCOVICS PÁL.
alispán.

Levelezés.

Békés Szt. András 1889. márc. 15.

Igazán mondja egy magyar példabeszéd; „a mi l y e n a s z í v, o l y a n a z e m b e r.” És e példabeszédnek felette nagy igaza van, mert a tapasztalás igaz-

olja, hogy a kiben jó szív van, az jó embernek, a kiben rossz szív van az rossz embernek szoktuk rendszerint tartani. E szerint tökéletesen igaz az, hogy a szív minősége határozza meg az embernek valódi értékét. Midőn egy a közjó előmozdítását teljes szívű munkálni szerető férfit megleltünk, mindenkor bizonyos tisztelet keletkezik belünkben s szinte jól esik: lelkünknek, ha a tisztelet nyilvánulást szavakba foglaljuk.

Igazán el lehet mondani, hogy szerencsés az a község, melynek ily magas tiszteletnek elő mecenása van. Vannak emberek, kik ha czéljokat elérték, ha magas állásokra feljutottak, legfőbb czél előttük saját érdekeik mún állása. Ámde vannak olyanok is, kik csak akkor érzik magukat boldognak ha a közjó oltárára tehetségeikhez képest áldoznak abból, mit nekik saját szorgalmuk s igyekezetük után a sors keze adott, s kik abban találnak lelki megnyugovást, ha a közjó előmenetelét munkálhatják.

Méltóságos Gróf Pongrácz János helybeli plebános úr nemes jóindulatának s a közjó iránt lelkesedni tudó áldozatkésztségének — köztünk lakása óta igen sokszor fénylő bizonyosságát adta. Ide jövele után legelőször is a róm. cath. templom mellett pusztá tésért kerítette be s azt szép díszkertet és gyümölcsösökkel alakította át saját költségén. Majd egy minden tekintetben czél szerű díszes iskolatermet építtetett s azt a kor kívánalmának megfelelőleg felszerelte, mely 1400 frtjába került, ezenkívül a templomon is tetemes javítást eszközölt. De jótékonyágának itt még nincs vége, mert a köztörtélelkesedni tudó férfiú átlátván azt, hogy a 400 lelket felül haladó róm. cath. egyházban levő 3 iskola nem elegendő arra, hogy a gyermekek kellő sikerrel haladjassanak, most utjog 500 frtot ajánlotta fel saját pénztárából egy felállítandó 4 ik iskola építésére.

Igazán szép és követésre méltó példa! Ily sok és nemes tettekben gazdag férfiú megérdemi, hogy nyilvánosságra hozassék a közjó érdekében annyi áldozattal tevő munkássága, s önként keletkezik belünkben azon óhaj, hogy adjon Isten sok ő hozzá hasonló áldozatkész férfiakat, őt pedig Isten sokáig éltesse hogy jótékonyágának meg ezentúl is sokszor adhassa nyilvános jelét!

Z I H K Á R O L Y
ref. néptanító.

Ujdonságok.

Márc. 15-ét az idén is városzerte nagy lelkesedéssel ünnepelték meg Szarvason. Az iparoskör helyiségében az ünnepélyt este fél 8 órakor Benka Gyula főgymn. igazgató rendkívül érdekes s nagy tetszéssel fogadott felolvasása nyitotta meg, mely nagy gondal és utánjárással összegyűjtött adatokat tárt fel városunk 1848-49-iki szerepléséből. A tanúságteljes felolvasás közlését a szerző szives engedelméből mai számunkban kezdjük meg. Vacsora közben három hazafias szellemű felkölésztent hallottunk, az első volt Mihály Józseftanáré, ki lelkes szavakban éllette a hazai iparos középosztályt s azt, ki ez osztály társadalmi emeléséért oly sokat tett: Kossuth Lajos nagy hazánkfíat. Majd Benka Gyula emelt poharat, s a nála megszokott igazi szónoki hatással ellette a magyar függetlenség eszméjét, melynek első szikrája — úgy mond — még apánk szívében gyult lángra, smelynek ápolását szent örökség gyanánt hagyták az ösők az utókorra; Kutlik tanár toszájában a szabadság egyenlőség testvériség helyesen felfogott értelmezését s gyakorlatát oltotta a mintegy 120 főből álló hallgatóság szívébe. Közben a dalkar jelen volt tagjai hazafias dalokat adtak elő.

A polgári körben is emelkedett hangulatban folyt le a hazafias ünnep. Leikes és hatást keltő szónoklatokban itt sem volt hány, melyek közül kiemeljük a Dr. Fuchs E., Mihály tanár, Dr. Salacz O. ügyvéd és Moravcsik G. tanár szép pohárköszöntőt. A Népkörben, bár az egyleti tagok szét voltak oszolva a többi körökben, mégis a jelenvő polgarok száma tekintélyesnek mondható. Első szónok volt Dankó Sámuel tanító, ki lelkes szavakban emlékezett meg az 1848. évi márciusi eseményekről s ezekből kiolyolag éllette nagy hazánkfíat: Kossuth Lajost. Utána Molnár János tanító tartott hosszabb, eszmékben gazdag beszédet. — a hazáért írtve poharát. — Az általános lelkesedettséget nagyban fokozta több hazafias dal elzengése. A , függetlenségi kör” is kegyeletes szokásához híven megtartotta márc. 15-ét. Mintegy 200 hazafias polgar ünnepelá a szabadság egyenlőség és testvériség nagy napját. Nagy hatást és lelkesedést keltettek a magas szónoki erővel emondott művészi tökélyű szónoklatok. Haviár Dani országgyűlési képviselőnk, Benka Gyula Dr. Szlovák Pál, Valkovszky Mihály Melis György, Tóth István beszédei keltettek rendkívül nagy hatást. Sajnáljuk, hogy mindeddig csak óhaj maradt az a szükség, hogy Szarvas város öszpolgársága együttesen ünnepelné meg hazánk megváltásának nagy napját, hogy párt, osztály s rangkülömbőség nélkül örvendhetnénk a nagy nap nagy vívmányainak, mely nem egyeseké, de mindnyájunké, a hazáé.

— **Kanonok-beiktatás** Schiffner Ede, volt endródi plebános márc. 14-én igtatták be nagy ünnepélyességgel — egy másik újonnan kinevezett társával

együtt a nagyv a beiktatási sz

— **Hyn** a fönlebbi éve Szarvason, a n Szegeden

— **A sz** Ferencz főszolg birtokossági el országgyűlési k sámap, a város konstataljuk az miután meg v képviselője szel nagy befolyást a közbirtokosa előmozdítására.

— **Ö** gymn ifjuság r mely a közönsé is megérdemilt meljük Neu Sár a Keresztési, B féle pályadíjat költséztéröl ir lóadása nyitotta került ünnepely

— **A ko** kéretnek tagság lefizetésére, hog szen befejezhet körnek kiadása. Miklósnak köles tornaszóganak

11 félnapszám behordásáért (5 és Garainak 10 butorok ki- és félnapszám és 7 napszám és 3 50 kr. — jan. 4 f. 50 kr. — kr. 4 f. 10 kr. 10 kr, 2 f. 50 60 kr. — jan rint, valamint a és nyugták szeri krt tesz. A beve Oláh Miklós.

— **Uj po** márc. 14-én va Dobay János he lett, ki 101 szá lapszerkesztő 93

— **Színé** törtökön távozt

— **Nögy** d. u., mely azo lenvén meg kell

— **Kond** emléket, márc, hol társas vacso nak tartatni.

— **Kaszí** a kaszinó könyv multság, a min lődés után remél tetszést kellett a gyestáncz.

— **Öngyi** szarvasi születési laktanyában elhe jának segédtsíje levő lakásan gy

— **Kik f** ben? Popovics öszzeállítás nyo tő bizottsági tagi zékét: 1. Id. B. 2. Gr. Wenckhei Wenckheim K. G V. K. Ladány 11 Kétegyháza 1077 lom 8598 frt 52 8043 frt 42 kr.

9. Geiszt Gyula József P.-Sz.-Tor Csaba 5261 frt 0 5002 frt 62½ kr frt 70 kr. 14. Gr 15. Kontur Józse ay István Csaba jan kétszeresen s Póstelek 3258 fr frt 89 kr. 19. Ju 02 kr. 20. Szucs okl. al. kétsz. sz

Sár, viz,

ő embernek, a szoktuk rendszeren hogy a szív mi- bdi értékét. Midőn munkálni szerető os tisztelet kelet- neknek, ha a tisz-

enőség az a község, mneccenása van. lérték, ha magas előttük saját nok is, kik csak a közügy oltárára mit nekik saját keze adott, s kik a közj előme-

helybeli plebános lelkesedni tudó óta igen sokszor tan legelő-ször is lérséget kerítetté se alakította át telben czélszerű or kívánalmainak ba került, ezen- eszközött De jó- a közjóért lel- a 400 lelket vő 3 iskola nem 5 sikerrel halad- fel saját pénz- ésére,

eld! Ily sok és emli, hogy nyil- annyi aldatot kehlünkben azon asonló aldozat- esse hogy jót- hassa nyilvános

KÁROLY ef. néptanító.

rosszerte nagy n. Az iparoskör kor Benka Gyula nagy tetszéssel nagy gondnal és el városunk 1848- tvasás közlését a munkban kezdjük szellemű felkö- Józseftanáré, ki os középszályt t oly sokat tett: nka Gyula emeit noki hatással el- , melynek első ben gyult lángra, hagyták az ósók hadsággégyenlő- sés gyakorlatát ag szívébe. Köz- lokokat adtak elő. uthan folyt le a szónoklatokban a Dr. Fuchs E., ravesik G. tanár sz egyleti tagok égis a jelenvolt ó. Első szónok kban emlékezett s ezekből kifo- n Lajost. Utána nekben gazdag Az általános lel- as dal elzengése. okásához hiven y 200 haza- ég és testvéri- dást keltettek a tőkélyű szónok- k, Benka Gyula s György, Tóth hatást. Sajnál- a szükség, hogy ünnepekné meg párt, osztály s nagy nap nagy indnyájunké, a tner Ede, volt en nagy ünnepe- vezelt társával

együtt a nagyvárad kanonoki székbe, mely alkalommal a beiktatási szertartást Winkler kanonok végezte.

— **Hymen.** Csicsa Matild k. a. t. kinek a főntébbi éveiben virágzó leánynevelő-intézete volt Szarvason, a napokban vezette oltarhoz Balla Mihály Szegeden.

— **A szarvasi közbirtokosság a Salacz** Ferencz főszolgabíró lemondása folytán megü esedett köz- birtokossági elnöki állásra egyhangulag Haviár Dani országgyűlési képviselőt választotta meg f. hó 10-én, Va- sárnap, a városházán tartott gyűlésen. Öszinte örömmel konstataljuk az elnök-választás eme kedvező eredményét, miután meg vagyunk győződve, hogy városunk derek képviselője széleskörű szakismereteit és tagadhatlanul nagy befolyását egyaránt érvényesíteni fogja nemcsak a közbirtokosság, de általában a község érdekeinek is előmozdítására.

— **Önképzőköri díszülést** tartott a gymn ifjuság márcz. 15-én igen érdekes programmal, mely a község részéről valamivel nagyobb érdeklődést is megérdemelt volna. A változatos tárgysorozatból kiemeljük Neu Sándor eszme-gazdag alelnöki megnyitóját, a Keresztiesi, Berthötyi és Lakatos szavazatát. A Haviár-féle pályadíjat Neu S. nyerte el a Tompa M. allegorikus költszetéről írott dolgozatával. A főgymn. dalkar éneke- löadása nyitotta meg s fejezte le az ifjuság szépen si- került ünnepét.

— **A koresolyázó kör** hátralékos tagjai fel- kéretnek tagsági díjoknak a tornatanárnál teljesítendő lefizetésére, hogy a számadás e lap jövő számában egé- szen befejezhető s a befizetés nyugtázható legyen. A körnek kiadása volt az 1889. évben: január 10-én: Oláh Miklósnak kölcsön visszafizetés 48 kr. — Garai Samu tornaszolgának múlt évi szolgálataért 20 kr., jan 11-én 11 félnapszám (20 krajczárjával) és Garainak butorok behordásáért (5 kr) 2 f. 25 kr. — Jan. 12-én 11 napszám és Garainak 10 kr. 4 f. 50 kr. — jan. 13-án Garainak butorok ki- és beszállításáért 20 kr. — jan. 14-én 6 félnapszám és Garainak 5 kr 1 f. 25 kr. — jan. 15-én 7 napszám és 3 félnapszám és Garainak 10 kr 3 frt 50 kr. — jan. 16-án 11 napszám és Garainak 10 kr, 4 f. 50 kr. — jan. 23-án 10 napszám és Garainak 10 kr. 4 f. 10 kr. — jan. 24-én 6 napszám és Garainak 10 kr, 2 f. 50 kr. — jan. 25, 26 és 27-ére Garainak 60 kr. — jan. 28, 29 és 30-ára Garainak 60 kr. E szer- rint, valamint a Garai tornaszolga által vezetett napló és nyugták szerint a kiadások összege: 24 frt és 63 krt tesz. A bevételt folytatólag a jövő számban közli Oláh Miklós.

— **Uj polgármester.** Bekés Gyulán esütörtökön márcz. 14-én választottak polgármestert a lemondott Dobay János helyére. A győztes D u t k a y Béla ügyvéd lett, ki 101 szavazatot kapott Dr. B o d o k y Zoltán lapszerkesztő 95 szavazata ellenében.

— **Színészet.** Bogyó Alajos színtársulata esü- törtökön távozott el Gyuláról Mező-Berénybe.

— **Négyleti gyűlés** — lett volna f. hó 8-án d. u., mely azonban — a választmányi tagok nem je- lenvén meg kellő számban — nem volt megtartható.

— **Kondoroson** a márcz. 15-ik nemzeti ünnep emlékét, márcz. 16-án ünneplik a vendéglő termében, hol társas vacsora előtt felolvasások és szavatok fog- nak tartatni.

— **Kaszinó-estély.** A szarvasi hölgyek által a kaszinói könyvtár javára tegnap este rendezet böjti mulatság, a mint a városszerte előre mutatkozó érdeklődés után remélni lehetett — igen jól sikerült; általános tetszést keltett a nyolcz fiatal pár által bemutatott új négyes-táncz.

— **Öngyilkos honvédhadnagy.** Sülye István, szarvasi születésű hadnagy, a pesti fegyvergyári honvéd- laktanyában elhelyezett I. honvéd félbandár 2-ik zászlóal- jának segédtisztje márcz. 12-én délelőtt a laktanyában levő lakásán agyon lölte magát.

— **Kik fizetnek legtöbb adót a megyé- ben?** Popovics Szilveszter békésmegyei I. aljegyző összeállítása nyomán közöljük megyénk legtöbb adót fi- zető bizottsági tagjainak 1889. évre kimutatott névjegy- zékét: 1. Id. B. Wodianer A. Gyoma 35328 frt 43 kr. 2. Gr. Wenckheim R. Dohoz 21271 frt 51 kr. 3. Gr. Wenckheim K. Gerla 14078 frt 10 kr. 4. Gr. Wenckheim V. K.-Ladány 11409 frt 97 kr. 5. Gr. Almásy Kálmán Kétegyháza 10778 frt 90¹/₂ kr. 6. Kárász Imre Szegha- lom 8598 frt 52 kr 7. Gr. Apponyi Albert Budapest 8043 frt 42 kr. 8. Geiszt Gáspár Csákó 6202 frt 81 kr. 9. Geiszt Gyula Kondoros 6119 frt 44 kr. 10. Székács József P.-Sz.-Tornya 5719 frt 59 kr. 11. Szalay József Csaba 5261 frt 09 kr. 12. Gr. Almásy Dénes Gy.-Vári 5002 frt 62¹/₂ kr. 13. Volfinger Lipót Orosháza 4767 frt 70 kr. 14. Gr. Bolza Antal Szarvas 3810 frt 98 kr. 15. Kontur József Szarvas 3719 frt 80 kr. 16. Karassi- ay István Csaba 3460 frt 88 kr. (Ügyvédi oklevél alap- jan kétszeresen számítva.) 17. Gr. Wenckheim G. Gerla- Póstelek 3258 frt 78 kr. 18. Grimm József Gyula 3252 frt 89 kr. 19. Jurenák Sándor P.-Sz.-Tornya 313) frt 02 kr. 20. Szucsó Béla Csaba 2931 frt 62 kr. (Ügyvédi okl. al. kétsz. számítva.) — Folytatjuk. —

Sár, víz, hó, por. Hogyan kerül össze az a

négyféle elementum? E kérdésre megfelel a Miska ko- csis, a ki azt állította komája előtt, hogy az, a ki mos- tanság kocsin utazik, sarat, vizet, havat és port lát ut- közben. — A harmat értem — mondja a koma, de hol veszi magát a por? Ez akkor látható, mondja Miska, mikor a koci elakad a sárban, a kocsis pedig keser- vében rá csap a lóra; s szőréből csak úgy dül a por, mert már hetek óta hevert az istállóban, nem mehetvén ilyen feneketlen sárban semmiféle fuvarba!

Irodalom és művészet.

Az „Eredeti Magyar Daltár”, a Hoós János által nagy gondnal ének- és zongorára szerkesztett zenei folyóirat III-ik évfolyamának 2-ik füzetét vettük.

A füzet 10 eredeti dalt tartalmaz, és pedig: Ábr- rányi Kornél, Lányi Ernő, Sat. Gály Gyula, Nagy Pista, Kelemen Lajosné, Jakab Géza és Hoós Jánostól ének és zongorára, továbbá a mellek- leten Borsay Samutól egy májusi indulót két szó- lóban gyermekhangra, s végül Kecskés Ernőtől szintén egy gyermek-dalt egy énekszólamban.

Mindig szívesen megemlékezünk az „Eredeti M. Daltár”-nak hozzánk beküldött füzeitéről, s ez- uttal sem mulaszthatjuk el, hogy a most beküldött fü- zetet is a legmelegebben ajánljuk zenekedvelőknek, mint irodalmunkban egyetlen s hazai mostoha zenei viszonyainkat tekintve, nagy áldozatok árán fenntartott zenei folyóiratot.

Kibocsátott programjának minden füzetben meg- felel; a magasabb műgényekkel bíró zenekedvelőknek ép oly kellemes szórakoztatást nyújt, mint a kevesebb technikával bíró zongorajátzóknak, a mennyiben vannak a füzetben complikáltabb és könnyebb modorban írt dalok is.

Az egyes dallamok hű kifejezői a szövegíró által ecsetelt lelkiállapotnak; a zongora-lejtél csinos, szabatos és változatos, s a mi a fő, nem esik a dallam ro- vására, sőt annak kiemelésére szolgál.

Előnyére szolgál a lapnak az is, hogy az énekelni nem tudók kedvéért a zongora lejtél úgy van alkalmazva, hogy a dalok ének nélkül is játszhatók, mert a zongoraszó a dallamot teljesen magában foglalja.

A mellekleten alkalmas iskolai és gyermekdalokat ad a gyermekek kedélyének megfelelő szövegekre írva, s emellegva iskolai dalokul is a legczélszerűbben felhasználhatók. Közül a mellekleten régi magyar hallgató nótákat is, oly szerzőktől, a kik már rég feledésbe mentek s koszorútan sirban alusszák álmukat.

Végül az „Eredeti Magyar Daltár” czélul tüzte ki azt is, hogy utat, módot nyújtson az ifjabb zeneszerző nemzedéknek arra, hogy műveiket a nagy közön- ségnek bemutatthassák. Felhívja tehát mindazokat, a kik zeneszerzéssel foglalkoznak, de szerzeményeikkel még a nagy közönség elé nem léphettek, műveik bekü- ldesére, hogy alkalomszerűleg, esetleg átjavitva a „Dal- tár”-ban közöltessenek.

A lap előfizetési ára: egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr, egyes szám ára 60 kr. Gyűjtőknek 5 előfizető után tiszteletpeldány. Előfi- zethetni a szerkesztőségénél Déván (Hunyadúj)

Közgazdaság.

A szőlő-fajok helyes megválasztásáról.

Országos hírű tekintélyes szak-emberek mondogat- ják már évek óta, hogy alföldi szőlős kertjeink — ha a szőlő-fajokat jobban megválogat- nók, borainkat pedig értelmesebben kezeink — olyan bort adnának, mely nagy részt pótolhatná a phylloxera által részben már tönkretett, részben erősen fenyegetett hegyi szőlők termését. Saját tapasztalatunk is bizonyítja ezt, a mennyiben — speciális helyi termékeinkről szólva — ilyen kezelés mellett is, a hogy mi kezeljük borainkat, s oly végtelen összezag- vált fajokról szüretelt borok között is mint a mi fajaink, találmunk még is számos helyen olyan jó minőségű boro- kat, melyek élvezete mellett nem nagyon séhajtoznak a hegyi borok után, sőt egy kis megszokás után szívesebben isszuk a mi „vinkó”-nkát, mert bizony akárhányszor beismertjük Petőfynk szavaival, hogy „teremtésese, be- esülettel működik” ez is.

Mi hiányzik tehát ahhoz, hogy szőlőink kivétel nélkül jó minőségű borokat teremjenek? Egy kis észszerűség az ültetendő fajok meg- választásánál s később gondos és ok- szerű bánásmóda borok kezelésénél.

Eme sarkalatos irány-elvek elsősőről a fajok helyes megválasztásáról óhajtom jelen- leg szerény észrevételeimet megtenni, időszerűnek tart- ván azt most annyival is inkább, mert a Körös elzá- rásával több száz holdra terjedő s városunk közvetlen közelében levő oly föld jutott árvizmentes állapotba,

mely apró részletekben sok ember tulajdonát képezi s így nagyon alkalmas arra, hogy szőlős-kertekké alakít- tassék. S tényleg készül is lakosságunk nagy része szőlő- lőket alakítani ott már a most közélgő tavasszal, ha csak valami szerencsétlen véletlen meg nem hazudlja azt az erősen hiú árvizmentességet.

A midőn tehát valaki új szőlőt ültet, igyekezzék első sorban lemondani azon általános bevett rossz szokásról, mely szerint nagyon sokan kis területen nagyon sok fajt szeretnek összehozni. Nem a fajok sokasága, de a kevés faj jósága adja meg a szőlő- nek akár mint csemegének, akár az abból sajtolt bornak a jószágát s így értékét. Kevesebb fajt könnyebb úgy összeválogatni, hogy azok lehetőleg egy időben ér- jenek, míg ellenben száz faj között szüretkor igen sok már túl éret, megrepedezett, a leve nagyrészt kifolyt, a fűrt megpenészedett; sok még éretlen savanyú, de azért ez mind együvé esőmőszöletük s a netán meglevő kevés egészséges, szép fűrtökből mennyi jut a borba? Bizony nagy része „állani való” ként föl lesz aggatva, vagy — igaz, hogy jó pénzért — veka száura eladva. Ültessünk tehát kevés, de jó fajt, s egy-egy fajból lehetőleg sokat.

A szőlőnek számtalan válfaja ismeretes már ma, hiszen csak a budai vinezellér képezdének telepén 1490, mond egy ezer négyszáz fajtából álló gyűjte- mény van összehozva. Amde a praktikus ember kiválaszt magának belőle 10—12 legjobb fajt, vagy még ennél is kevesebbet, s ültet inkább ezek mindenikéből 200 darabot, mintsem ültetne 200 fajtól fajonként 10—12 darabot. Mi szüksége van a praktikus embernek arra, hogy ő kísérletezzen s okuljon a maga kárán? Arra valok az országos költségen berendezett s fenntartott kísérleti telepek; mi fogadjuk el ezeknek eredményeit bizalommal, s nem lesz okunk megbánni. Ezen telepek vezetői szívesen, sőt hivatalos kötelességükből kifolyólag megmondják, hogy vidékenként sőt csaknem községen- ként hova minő fajokat ültessünk a legjobbnak bizonyult fajok közül. Minő értelme volna tehát annak, hogy mi magunk keresgéljünk a fajok sokaságában a nekünk leginkább megfelelők után?

Vidékünk részére részint a tapasztalás, részint az említett országos kísérleti telepek szakközvegeinek vélemé- nye után a következő fajok ajánlhatók:

I. Csemege szőlők.

Fehér gyümölcsűek: 1. Passatutti (Chasselas mus- qué blanc) 2. Alexandriai szagos. 3. Szemendriai fehő ropogós. 4. Fehér malaga. 5. Som szőlő.

Piros gyümölcsűek: 1. Piros királyi chas- selas (Chasselas rouge Imperial) 2. Beregi rózsás. 3. Vel- telini piros.

Fekete gyümölcsűek: 1. Muskat Ham- burg. 2. Fekete ropogós.

II. Bors szőlők.

Fehér gyümölcsűek: 1. Genuai. 2. Olasz riesling. 3. Fehér gyöngy (Deutschländer) 4. Szilváni zöld. Piros gyümölcsűek: 1. Hegyi dinka. 2. Kövi dinka.

Fekete gyümölcsűek: 1. Fekete kadar- ka. 2. Nagy Burgundi 3. Fekete malaga, 4. Oporto.

Az itt felsorolt válfajok számtalan kísérletezés után olyanoknak bizonyultak, melyek vidékünkön kitűnő izü nagy czukortartalmu gyümölcsöt te- remnek s helyes metszés mellett minden évben biztosan és sokat teremnek. Am győződjük meg bárki személyesen. Nálam vagy ismerőseimnél vala- mennyi faj meg van s így alkalmá lehet bárkinek sze- mélyes tapasztalata után itélni róluk.

A második szabály, amit új szőlők alakításánál betartandónak vélek, az hogy az egyes fajokat táblánként, vagy legalább soronként elkü- löntve ültessük. Vagyis egy és ugyanazon táblában vagy sorba ne ültessünk többféle fajt együvé. Nemesak a rendszeret kívánja ezt meg, de gyakran vannak oly teendők a szőlőben, melyek némi részben módosulnak az egyes fajokkal szemben. Az egyik bujább növésű, többször kell kacsogni; a másik bővebb termést hozott az idén, gondosabban kell kötözni stb. Min- denesetre könnyebb az ilyen speciális dolgokat is meg- figyelni s megtenni, ha minden faj külön áll. Azt nem is említem, hogy a netáni új ültetéshez vagy eladásra metszendő vesszők csakis ily rendszeres mellett szedha- tók biztosan azon fajtól, melyből azokat szadni kívánjuk.

Fontolja meg tehát az itt elmondottakat városunk minden értelmes polgára a ki netán új szőlőt ültetni készül, mi előtt ahhoz hozzá fogna. Ne feccsérje el senki se vidéjét, se pénzét, se földjének termőképességét azzal, hogy minden válogatás nélkül ledugja a vesszőt csak ha szőlő-vesszőnek hívják azt. Ugyanazon költséggel, ugyanazon fáradsággal kifűnő fajokkal ültet- heti be kis földjét, ha egy kissé érdeklődve a jók között a jobb iránt, bizalommal fordul olyanokhoz, kik midőn boldogulhatását előmozdíthatják, örömeiket lelik abban, s a jutalmat érte csak saját lelkiismeretük nyugodtságában keresik.

BRACSKOK ISTVÁN.

Felölös szerkesztő: Varga József.

PSERHOFER J.

gyógyszertára

Bécs, Singerstrasse, 15. sz.

zum goldenen Reichsapfel.

Vértisztító labdacok

melék előbb universalis piruláknak nevezettek, ezen utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mert alig van betegség, melyekben ezer meg ezer esetnél csodálatraemlő hatásviáknak ne bizonyultak volna. A legmakacsabb esetekben, melyekben minden egyéb gyógyszerek hasztalanul alkalmaztattak, ezen labdacok által számtalanszor és rövid idő alatt tökéletes egészség következett be. 1 skatulya 15 pirulával 21 kr. egy tekercs 8 skatulyával 1 frt 5 kr., bérmentellen utánvétellel 1 frt 10 kr.

A pénz előleges beküldésével bérmentve 1 tekercs pirula 1 frt 25 kr., 2 tekercs 2 frt 30 kr., 3 tekercs 3 frt 40 kr., 4 tekercs 4 frt 40 kr., 5 tekercs 5 frt 20 kr., 10 tekercs 9 frt 20 kr. (Egy tekercsnél kevesebb nem küldethetik.)

Valódiaknak csak azon labdacok tekintendők, melyeknek utasítása Pserhofer J. aláírásával el van látva és melyek minden doboz fedelén ugyanazon aláírást piros írásban viselnek.

Számtalan köszönő irat tekinthető be, melyekben ezen pirulák fogyasztói hosszabb élvezetük után a legkülönbözőbb és súlyos betegségekben, köszönetet mondanak. Mindaz, aki egyszer kísérletet tett vele, tovább ajánlja ezen szert.

A sok köszönő irat közül néhányat itt közlünk: Schliëbach, 1888. febr. 17. T. Uram! Tisztelettel alulírott kéri, miszerint küldene ismét négy tekercset valóban igen hasznos és kitűnő vértisztító labdacsaiból. Teljes tisztelettel Neureiter Ignác, gyák. orvos.

Hrasche, Flödnig mellett, 1887. szept. 12. T. Uraságod! Isten akarata volt, hogy labdacsaik kezembe kerültek, s írok most azoknak sikeréről: gyermekgyanban meghütöttem magamat, úgy hogy munkámat többé nem végezhettem, s bizonyára már halva lennék, ha az Ön csodás labdacsaik meg nem mentek. Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Bizalmam van, hogy labdacsaik egészen meggyógyítanak, úgy a mint másokat is gyógyulásokhoz segítettek.

Bécs-Ujhely, 1887. decz. 9. Igen t. Uram! Legmelegebb köszönetet mondok Önnek, 60 éves nagynémem nevében, ki idült gyomorharutban és vízi betegségben szenvedett. Az élet gyöttele volt neki, s már azt hitte, hogy nincs remény. Véletlenségből kaptam egy doboz az Ön kitűnő vértisztító labdacsaiból s azoknak hosszabb használata után meggyógyult. Teljes tisztelettel

Weinzeitzl Jozefa. Mitterinzsdorf, Kirchdorf mellett Felső Ausztria, 1886. jun. 10. T. Uraságod! Szives-

Fagybalszam, Pserhofer J.-tól. Sok év óta minden fagyos tagra és bármily idült sebekre mint legbizt. szer elismerve. 1 köcsöggel 40 kr. bérmentes küldéssel 65 kr.

Keskeny-utifüszörp, hurut, rekedtség, görcsös köhögés, stb ellen, Egy palackkal 50 kr.

Amerikai köszvény-kenőcs, legjobb szer minden köszvényes és csúszos bajok, tagszagattás, ischias, fül-szagattá. stb ellen 1 frt 20 kr.

Por a lábizzadás ellen, 1 doboz 50 kr., bérmentes küldéssel 75 kr.

Golyva-balszam, megbizható szer a golyvánál. Egy üveggel 40 kr., bérmentes küldéssel 65 kr.

élet-essencia (pragai csöpek) megromlott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bantalom ellen kitűnő hájszer. 1 üvegszeve 22 kr.

Angol csodabalszam, 1 üvegszeve 12 kr., 12 üvegszeve 1 frt 20 kr.

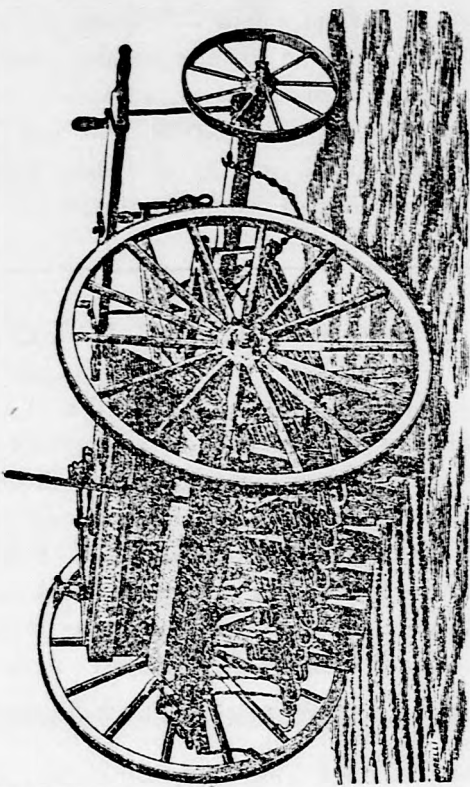
Mindennemű homeopathiai gyógyszerek készletben vannak.

Az itt megnevezett készítményeken kívül minden az osztrák lapokban kirdetett bel- és külföldi pharmentikus különlegességek készletben vannak s minden a raktárban nem levő cikkekről pontosan és olcsón gondoskodunk.

Postai küldemények gyorsan és pontosan eszküldetnek előleges pénzbekeüldésre vagy utánvétellel. A penzek előleges beküldésével (legjobb postautalvány-nyal) apostán sokkal kevesebbe kerül mint az utánvétellel.

10-12

Hét versenyző díj közül első díjjal kitüntetett

új szabadalmazott

"Simplex" sorvetőgépet

4 1/2" sorlávóval, leszállított áron és kedvező fizetési feltételek mellett ajánl

V A R N A Y F. A.

gépgyári megbízott,

Budapest, IX., Lónyai utca 60. szám a.

Ábrás árjegyzékek és részletes kimutatások ingyen és bérmentesen küldetnek. 3-3

Nöthling Vilmos

magkereskedése

Budapest, Kálvinter 9. szám.

A n. é. közönség becses figyelmébe ajánlja mindennemű gabna, repeze, here, fű, takarmányrépa, konyhakerti, virág és erdei magvakkal, virághagymákkal stb. e szakba vágó árukkal dusan ellátott raktárát, jótállással csiraképességük és legjobb minőségükért.

Mindenekről szóló tavaszi részletes árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve megküldi. Megjegyezvén, hogy üzlethelyiségei reggeli 7 órától éjteltánig nyitvák, és így minden megrendelést még beérkezte napján teljesíthet.

2-2

S Ö S B O R S Z E S Z.

Tisztelt vevőimet tisztelettel vagyok bátor figyelmeztetni, miszerint, mint tudomásomra jutott, sósorszesz-utánzatok még ma is 80 és 40 kr-ért árulhatnák, mi csakis a sósorszesz minőségének rovására történhetik, mert a felemelt adók és vámok folytán megfelelő minőségű sósorszesz a régi áron alól adni nem lehet.

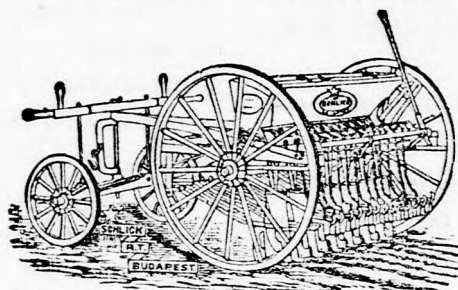
Azon sósorszesz-utánzatok, melyek ily olcsón juttatnak forgalomba, nem francia szesz-szel készítettnek, sőt a közönséges szesz meghigitása folytán alacsony foktartalmuak s így meg nem felelhetnek azon czeloknak, melyekre szánva vannak, a mi főleg a fogyasztó közönség hátrányára történik, mert ha a sósorszesz nem francia szeszöl vagy finomított teljes foku szeszöl készült, úgy az — használata esetén — nem lehet kielégítő. — Minduntalan értesülök magánfeleltől oly körülményekről, melyek az ily olcsóbb és gyengébb minőségű sósorszesz utánzatok általi megtevesztést panaszolják, sőt hogy nemely elarusítók az ily utánzatokhoz az én „Használati utasítás” könyvecskémet adják. Miért is ujjolg figyelmeztetem t. vevőimet, hogy tiszta m.nőségű sósorszesz-készítményemet, melynek ismertető védjegye az üvegen levő czimke házam látképevel, 319. és 320. bejegyzési számmal s saját nevenemmel kidomborított önkupakkal van ellátva, az olcsóbb és gyengébb minőségű utánzatokkal össze ne tévessze. A silány utánzatok által még Angliában is megtörtént, hogy dr. Lee, a sósorszesz jeles feltalálójának készítménye, vesztett népszerűségéből, míg a közönség meg nem tudta, s ki nem küszöbölte az utánzatok használatát.

Brázy Kálmán.

SCHLICK-féle VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG BUDAPEST.

GYÁR és IGAGZATÓSÁG: VI. külső váczú 1696/99.

VÁROSI IRODA és RAKTÁR: VI. váczú körut 57.

Gőz- és járgáncséplő készülétek. SCHLICK-féle szab.

KÉT- és HÁROMVASU EKÉK.

SCHLICK-féle szabad. „Haladás” sorvető gépek.

S Z Ó R V A V E T Ő G É P E K.

Schlich-féle szab. Rayol-ekék, Schlick- és Vidats féle eredeti egyvasu ekék és talajművelő-eszközök, boronák és rögtörő hengerek, szecs kavágók, repavágók, repázúzó, tengeri morzsolók, csöves tengeri daralók, gabonatisztító rosták, örlőmalmok stb.

Az összes ekék alkatrészei készletben tartatnak. Előnyös fizetési felt. Legolcsóbb ár.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Jegyzet. Van szerencsénk ezennel t. cz. üzletbarátaink becses tudomására hozni, hogy noha a VI. váczú körut 57. sz. a. levő irodánk legnagyobb részét a külső váczú úton levő gyártelepünkre helyeztük át, mindazonáltal az eddigi irodai helyiségünkben t. üzletbarátaink kényelme érdekében egy városi irodát tartunk fenn, valamint, hogy ugyanott építési cikkeink és gazdasági gépeinkből raktárt létesítettünk.

Kiváló tisztelettel

4-18

A Schlick féle vasöntöde és gépgyár részvénytárs. igazg.

A békési uradalomhoz tartozó Földvár nevű pusztán, vasúti állomás Békés-Földvár, f. év ápril hó 3-án 10 órakor
4 drb. 3 éves és
11 drb. 2 éves tiszta magyar faj tenyészbika fog nyilvános árverés útján eladatni.
Békésen, 1889. márcz. 14-én.
Emperl Ernő,
urad. tisztartó.

Hirdetés.
A Beliczey úton levő házamban egy bolt helyiség berendezéssel vagy a nélkül Szent-György napjától kiadó. Értekezhetni a tulajdonos Kresnyák Andrásnéval.